

Posljedice vjerovanja u Sudnji dan na dunjaluku i ahiretu (Medina)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

16. safer 1443. po Hidžri / 24. septembar 2021.

Hvala Allahu, Čije se ime veliča sa munara i minbera. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog i Svemoćnog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Ko mu se bude pokoravao, spasio se, a ko mu se suprotstavi, snaći će ga svaka nevolja i propast, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su vjerovali u Allaha i Sudnji dan. Oporučujem sebi i vam bogobožnost. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani." (Ali Imran, 102)

Tema naše današnje hutbe je vjerovanje u Sudnji dan. A znaš li ti šta je to Sudnji dan? Jedna od osnovnih istina vjere i jedan od sastavnih dijelova vjerovanja. Sudnji dan je istina, stvarnost i ishod koji se ne može izbjeći i od kojeg se ne može pobjeći. Vjerovanje u Sudnji dan često se u Kur'anu i sunnetu spominje uporedo sa vjerovanjem u Allaha, kako bi se uspostavila i potvrdila veza, slijed i zavisnost između njih, jer je vjerovanje u Allaha početak, a vjerovanje u Sudnji dan je završetak. Sudnji dan će početi događajima kojima se čovječanstvo neće moći suprotstaviti. Nebo će se rascijepiti, planete će se sudarati, zvijezde će se raspršiti, mora će se jedna u druga ulijevati, brda će se srušiti. Kada se spomene Sudnji dan, prvo što nam naumpadne jesu strašni prizori i teške situacije koje su nužna posljedica vjerovanja u ovaj dan: ustajanje iz kaburova, polaganje računa, nagrada i kazna, sirat-ćuprija i vaga, šefat i Havd, podjela knjiga sa zapisanim djelima, Džennet i Vatra. Tog dana neki ljudi bit će pod zaštitom Milostivog i počašćeni gledanjem u Njegovo plemenito lice, a neki će "kušati" očaj i propast. Najupečatljiviji prikaz stanja ljudi u tom danu jesu riječi

Uzvišenog: “na Dan kada će čovjek od brata svoga pobjeći i od majke svoje i od oca svoga i od druge svoje i od sinova svojih – toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti.” (Abese, 34–37)

Sudnji dan je Dan samobmane, Dan sastajanja, Dan međusobnog dozivanja, Dan okupljanja, Dan polaganja računa, i svako od ovih imena čini jednu od kockica mozaika sveukupnog značenja. Onaj ko proučava kur’anske i hadiske tekstove o ovoj temi, pronaći će veliki broj tekstova koji usađuju vjerovanje u Sudnji dan u ljudsku dušu, daju mu zapaženo mjesto u ljudskom životu i stavljaju ga u fokus interesovanja, koje nikada ne treba gubiti iz vida ili ga zaboraviti u kolotečini životnih obaveza. Svi ti mnogobrojni tekstovi otkrivaju sudbonosnu važnost vjerovanja u Sudnji dan, kao svojevrsnog čuvara od zablude, zaštite od slijeđenja strasti i svakog zla i podsticaja ka svakom dobru. Kada kod čovjeka oslabi vjerovanje u Sudnji dan, duša se osmjeli i prepusti zlu i pokvarenosti, a to se desi onog momenta kada se u srcu izgubi njegova suština i ovaj važan segment vjerovanja svede na kulturu i puku spoznaju, ili kada postane “zarobljenik” osjećaja, koji se čas “upale”, a čas “ugase”, a koji su nedovoljni da bi ga odvratili od zla i podstakli na činjenje dobrih djela. Dešava se da čujemo kur’anske ajete i hadise o Sudnjem danu, a da to ne ostavi nikakav poseban trag u našim životima, u našem ponašanju i međusobnim odnosima. Čudni su ljudi koji tvrde da vjeruju u Sudnji dan, bez konkretnih djela i pokornosti Uzvišenom. Uzvišeni kaže: “Ima ljudi koji govore: ‘Vjerujemo u Allaha i u onaj svijet!’ – a oni nisu vjernici.” (El-Bekara, 8) Ko istinski vjeruje u Sudnji dan, postupat će u skladu s tim. Uzvišeni kaže: “Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela.” (El-Kehf, 110) Ako prelistaš stranice Mushafa i detaljnije razmisliš o kur’anskim surama i ajetima, doći ćeš do zadivljujuće spoznaje o postojanju neraskidive veze između svih djela, malih i velikih, i Sudnjeg dana i velikih tragova i plodova koje vjerovanje u Sudnji dan uzrokuje u našim životima. Prvi i najvažniji plod vjerovanja u Sudnji dan jeste ispunjavanje srca ihlasom – iskrenošću prema Allahu, džellešanuhu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne kvarite svoju milostinju prigovaranjem i uvredama, kao što to čine oni koji troše imetak svoj da bi se ljudima pokazali, a ne

vjeruju ni u Allaha ni u onaj svijet.” (El-Bekara, 264) Vjerovanje u Sudnji dan postavlja i učvršćuje temelje slijedenja Vjerovjesnikove upute i njegovog sunneta. Uzvišeni kaže: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21) Utjecaj vjerovanja u Sudnji dan proteže se na kompletan vjerski život muslimana, pa i njegov obredoslovni (ibadetski) aspekt, a najuzvišeniji od tih ibadeta svakako je razgovor s Allahom putem obavljanja namaza. Uzvišeni kaže: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se je, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Vjerovanje u Sudnji dan daje tvom životu vrijednost, smisao i poslanicu, i pred tvoje oči stavlja cilj ka kojem težiš i uzvišenu intenciju koju želiš postići. Onaj ko je svjestan postojanja Dženneta, prostranog kao što su prostrani nebesa i Zemlja, gledanja u Allahovo uzvišeno lice, susreta sa Vjerovjesnikom i plemenitim ashabima, Ebu Bekrom, Omerom, Osmanom i Alijom, radijallahu anhum, i sa odabranom skupinom i svima onima koje voli, sigurno će ići Pravim putem, imat će visoke ambicije, iskoristit će vrijeme, požurit će s činjenjem dobrih djela, neće dangubiti i baviti se besposlicama i živjet će u sjeni djela koja vječno ostaju. Ko se okrene Allahu na ovom svijetu, Allah će se okrenuti njemu na onom svijetu i približit će ga Sebi. Prizori Sudnjeg dana, pohranjeni u najintimnijim odajama srca, oživljavaju kod muslimana stepen „murakabe“ – svjesti o Allahovom nadzoru, jačaju kod njega osjećaj budnosti, podstiču ga na samoobračun, uzdižu ga do vrhunca vjerovanja, nadahnjuju strpljenjem, zadovoljstvom i poniznim prihvatanjem Allahovih odredbi, a to su zaista uzvišene pozicije i deredže.

Čvrsto ubjeđenje u Sudnji dan razvija u srcu, usmjerenom ka Allahu, smirenost, potiskuje iz njega strah i nagovještava mu da tuga neće dospjeti do njega i da za nju, prema njemu, nema puta. Uzvišeni kaže: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan.’” (Fussilet, 30) Svaki musliman zna da je

jedan od neizbježnih momenata na Sudnjem danu odmazda, polaganje računa, ispunjavanje prava, i to saznanje ulijeva mu nadu i optimizam da će obespravljenom biti vraćeno njegovo pravo, da će silnik biti pokoren, da će siromahu biti nadoknađeno ono što mu je na dunjaluku uskraćeno, da će onaj ko je iskušan biti počašćen, i da će onaj kome je bilo šta uskraćeno na ovom svijetu pronaći nagrade za svoja dobra djela sačuvanim, jer to je dan kada će nagrade i kazne svima biti “uručene” u potpunosti. Plodovi vjerovanja u Sudnji dan vidljivi su u svakom aspektu i svakom detalju života muslimana: kod trgovca u njegovoj istinoljubivosti i povjerljivosti, kod radnika u njegovoj čistoti, kod sudije u njegovoj pravdi, kod vladara u njegovoj samilosti, kod učitelja u njegovoj iskrenosti i lijepom savjetu. Svi oni znaju da su stvoreni za ahireta, i zbog toga daju prednost ahiretu nad dunjalukom. Vjerovanje u Sudnji dan čisti dušu od pohlepe i škrtosti i podstiče je da dijeli, daje i žrtvuje se. Uzvišeni kaže: “A ima beduina koji vjeruju u Allaha i u onaj svijet i koji smatraju da je ono što daju put da se Allahu približe i da Poslanikove blagoslove zasluže. To im je, zaista, dobro djelo. Allah će ih, sigurno, milošću Svojom obasuti, jer Allah prašta i samilostan je.” (Et-Tevba, 99) Jedan od plodova vjerovanja u Sudnji dan jeste i taj da ono kod muslimana razvija pozitivan stav prema životu i čini ga aktivnim učesnikom u izgradnji društva, poziva dobru, usmjerava ka dobročinstvu, voli drugima ono što voli sebi, savjetuje i usmjerava lijepom riječju. Uzvišeni kaže: “Oni u Allaha i u onaj svijet vjeruju i traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju i jedva čekaju da učine dobročinstvo; oni su čestiti.” (Alu Imran, 114) Vjerovanje u Sudnji dan podstiče muslimana da bude svijetao primjer u društvu, pozitivan u svojim postupcima, interaktivan sa onima koji ga okružuju, da privlači ljude i bude privlačan, da njegove komšije budu sigurne od njegovog zla, da se plemenito odnosi prema gostima, održava rodbinske veze, poštuje starije i bude milostiv prema siročadima i nejakima. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka počasti svoga gosta. Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka održava rodbinske veze. Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori dobro, ili neka šuti.” (Buhari) Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka

počasti svoga komšiju.” (Buhari) Vjerovanje u Sudnji dan pomaže u samosavladvanju i kontroli vlastitih osjećaja i emocija, u radosnim i tužnim situacijama, i čuva ga od oholosti i srdžbe. Zejneba, kćerka Ebu Seleme, kazuje da je čula Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: “Ženi koja vjeruje u Allaha i Sudnji dan nije dozvoljeno da žali za umrlom osobom više od tri dana, osim za mužem, za njim može žaliti četiri mjeseca i deset dana.” (Buhari i Muslim)

Hvala Allahu Koji nas opskrbljuje Svojim blagodatima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, naredio nam je da se odazovemo Njegovoj naredbi i zabrani, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji nam je naredio da slijedimo njegov sunnet i idemo njegovim putem, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha onako kako se treba bojati. Kada vidimo svađe, razjedinjenost i zaostalost i stagnaciju muslimana, trebamo znati da je glavni uzrok svega toga slabost i pomanjkanje istinskog ubjeđenja u Sudnji dan. Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.” (En-Nisa, 59)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

